

MATERIAŁY SKRAWANE	NORMA BRANŻOWA	BN-74
	Okleiny z drewna egzotycznego	7112-05
		Zamiast BN-70/7112-05
		Grupa katalogowa 0924

1. WSTĘP

1.1. Przedmiot normy. Przedmiotem normy są okleiny z drewna egzotycznego.

1.2. Zakres stosowania normy. Normę należy stosować do oklein produkowanych z drewna podzwrotnikowego skrawanych płasko lub mimośrodowo.

1.3. Określenia

1.3.1. Wady drewna — wg PN-79/D-01012.

1.3.2. Pęknięcie schodzące się — pęknięcie, w którym po złożeniu rozdzielonych części w miejscu połączenia nie występują wyraźne ubytki tkanki drzewnej.

1.3.3. Pęknięcie nie schodzące się — pęknięcie, w którym po złożeniu rozdzielonych części płata w miejscu połączenia występują wyraźne ubytki tkanki drzewnej.

1.3.4. Pozostałe określenia — wg PN-78/D-97001.

2. PODZIAŁ I OZNACZENIE**2.1. Podział**

2.1.1. Podgrupy. W zależności od rodzaju drewna rozróżnia się podgrupy oklein wg tabl. 1.

2.1.2. Typy oklein występujące w określonych gatunkach drewna podano w tabl. 2.

Tablica 1

Nazwa gatunku drewna			Symbol podgrupy okleiny
polska	łacińska (botaniczna)	angielska handlowa	
Afrormo- zja	<i>Afrormosia elata</i>	afrormosia	Af
Bubingo	<i>Guibourtia tessmannii</i>	bubingo	Bub
Dibetu	<i>Lavoa trichilioides</i>	dibetou	Di
Duka	<i>Dumoria africana</i>	douka	Du
Framire (Idigbo)	<i>Terminalia ivorensis</i>	idigbo	Fr
Kaja	<i>Khaya ivorensis</i>	khaya	Ka
Kotibe	<i>Nesogordonia</i>	danta	Kot
(Danta)	<i>papaverifera</i>		
Kosipo	<i>Entandrophragma candollei</i>	heavy sa- pele	Ko
	<i>Terminalia superba</i>	afara black	Lic
Limbo ciemne			
Limbo białe	<i>Terminalia superba</i>	afara white	Lib
Longi (Aningeria)	<i>Aningeria robusta</i>	Longhi	Lo
Makora	<i>Dumoria Heckelli</i>	makore	Ma
Mansonia	<i>Mansonia altissima</i>	mansonia	Man
Moabi	<i>Baillonella toxisperma</i>	moabi	Mo
Obecze	<i>Triplochiton seleroxylon</i>	obeche (wawa)	Ob
Okume	<i>Aucoumea Kleina</i>	gaboon	Ok
Owangol	<i>Suibourtia ehie</i>	ovangkol	Ow
Sapelli	<i>Entandrophragma cylindricum</i>	sapelli	Sa
Sipo	<i>Entandrophragma utile</i>	sipo	Si
Tiama	<i>Entandrophragma angolense</i>	tiama	Ti
Tik	<i>Tectona grandis</i>	teak	Te
Zebrano	<i>Microberlinia brazzavillensis</i>	zebrano	Ze

Dopuszcza się za zgodą stron produkcję i obrót towarowy okleinami z innych rodzajów drewna podzwrotnikowego.

Zgłoszona przez Zjednoczenie Przemysłu Tartaczno- i Wyróbów Drzewnych
Ustanowiona przez Naczelnego Dyrektora Zjednoczenia Przemysłu Tartaczno- i Wyróbów Drzewnych dnia
10 kwietnia 1974 r. jako norma obowiązująca w zakresie produkcji i obrotu od dnia 1 stycznia 1975 r.
(Dz. Norm. i Miar nr 23/1974 poz. 73)

Tablica 2

Nazwa gatunku drewna	Symbol podgrupy oklein	Nazwa i symbol typu okleiny					
		zwyczajny ZW	pasiasty Ps	półwzorzysty PWZ	wzorzysty WZ	kwieciasty KW	piramidalny Pr
Afromor- zja	Af	+	+	+			
Bubingo	Bub	+		+	+		
Dibetu	Di	+	+	+			
Duka	Du	+	+			+	
Framire (Idigbo)	Fr	+	+				
Kaja	Ka	+	+				
Kotibe (Danta)	Kot	+	+				
Kosipo	Ko	+	+				
Limbo ciemne	Lic	+		+	+		
Limbo białe	Lib	+					
Longi (Aninge- ria)	Lo	+		+			
Makora	Ma	+	+			+	
Mansonia	Man	+		+	+		
Moabi	Mo	+	+				
Obecze	Ob	+					
Okume	Ok	+					
Owangol	Ow	+	+			+	
Sapelli	Sa	+	+			+	+
Sipo	Si	+	+	+			
Tiama	Ti	+	+				
Tik	Te	+	+	+			
Zebrano	Ze	+	+	+			

Znakiem + określono występowanie danych typów w podanych podgrupach oklein.

2.1.3. Klasy jakości. Rozróżnia się trzy klasy jakości oklein: I, II, III.

2.2. Przykład oznaczenia okleiny z drewna makory (Ma) skrawanej płasko, pasiastej (Ps) klasy II jakości o grubości 0,5 mm, szerokości 12 cm, długości 1,1 m wyprodukowanej przez Hajnowskie Zakłady Przemysłu Drzewnego:

OKLEINA Z DREWNA PODZWROTNIKOWEGO
SKRAWANA PŁASKO
Ma-Ps-II-05×12×1,1 BN-74/7112-05 HJN

3. WYMAGANIA

3.1. Wilgotność oklein powinna wynosić 15 ± 3%.

3.2. Wymiary

3.2.1. Grubość oklein z drewna podzwrotnikowego powinna wynosić 0,4 ÷ 1,0 mm, stopniowanie co 0,1 mm. Dopuszczalne odchyłki grubości nie powinny przekraczać +0,05 mm

i -0,04 mm. Dopuszcza się za zgodą stron produkcję i obrót okleinami o grubości powyżej 1,0 mm z dopuszczalnymi odchyłkami ± 0,1 mm.

3.2.2. Szerokość oklein z drewna podzwrotnikowego powinna wynosić co najmniej 10 cm, stopniowanie co 1 cm. Odchyłki szerokości okleiny nie powinny przekraczać +0,5 cm i -0,4 cm.

3.2.3. Długość oklein z drewna podzwrotnikowego powinna wynosić co najmniej 1 m, stopniowanie co 0,1 m. Dopuszcza się we wszystkich klasach jakości, wynikający z redukcji wad 20-procentowy udział oklein wszystkich typów i rodzajów drewna o długości 0,5 ÷ 0,90 m, stopniowanie co 0,1 m. Dopuszczalne odchyłki długości: +0,05 m i -0,04 m.

3.2.4. Wymiary formatek należy uzgadniać przy zamówieniu.

3.2.5. Redukcja wymiarów oklein powinna być przeprowadzona zgodnie z PN-78/D-97001 p. 3.6. Klasyfikację wiązki należy przeprowadzić na podstawie jakości oklein w częściach pozostałych po redukcji.

3.3. Wymagania jakościowe

3.3.1. Jakość oklein niezależnie od podgrupy i typu powinna odpowiadać wymaganiom podanym w tabl. 3.

Tablica 3

Nazwa wady lub cechy drewna lub wady produkcji		Zakres występowania wad lub cech w klasie jakości		
		I	II	III
Pęknięcia		schodzące się — dopuszczalne nie schodzące się — dopuszczalne, pod warunkiem zastosowania redukcji		
Zabarwienia pochodzenia biologicznego	sinizna	niedopuszczalne		dopuszczalna zajmująca nie więcej niż 1/5 powierzchni płyta
	pleśń			
Zabarwienia pochodzenia niebiologicznego	zaciągi garbnikowe (słoneczne)	dopuszczalne		
	plamy garbnikowe (od metali)	niedopuszczalne		dopuszczalne zajmujące nie więcej niż 1/5 powierzchni płyta

cd. tabl. 3

Nazwa wady lub cechy drewna, lub wady produkcji		Zakres występowania wad lub cech w klasie jakości		
		I	II	III
Zgnilizna	twarda	niedopuszczalna	dopuszczalna zajmująca nie więcej niż: $\frac{1}{10}$ $\frac{1}{5}$ powierzchni płyta	
	miękka	niedopuszczalna	dopuszczalna zajmująca łącznie nie więcej niż $\frac{1}{20}$ powierzchni płyta	
Zakorek		w okleinach półwzorzystych (Pwz), wzorzystych (Wz) i kwiecistych (Kw) nie bierze się pod uwagę zakorków tworzących rysunek wzoru okleiny; w okleinach pozostałych typów:		
		niedopuszczalne	dopuszczalne o długości 50 mm 100 mm występujące w liczbie do 1 sztuki 2 sztuk na 1 m długości płyta	
Otwory owadzie	małe o średnicy do 3 mm	niedopuszczalne	dopuszczalne skupione zajmujące nie więcej niż $\frac{1}{10}$ $\frac{1}{5}$ powierzchni płyta	
	duże o średnicy do 10 mm	niedopuszczalne	dopuszczalne występujące w liczbie do 1 sztuki 3 sztuk na 1 m długości płyta	
Zabitka		w okleinach półwzorzystych (Pwz), wzorzystych (Wz) i kwiecistych (kw) nie bierze się pod uwagę zabitek tworzących rysunek wzoru okleiny; w okleinach pozostałych typów:		
		niedopuszczalne	dopuszczalne o długości 50 mm 100 mm występujące w liczbie do: 1 sztuki 2 sztuk na 1 m długości sztuki	

cd. tabl. 3

Nazwa wady lub cechy drewna, lub wady produkcji		Zakres występowania wad lub cech w klasie jakości		
		I	II	III
Szorstkość i mechowatość powierzchni		niedopuszczalna	dopuszczalna zajmująca nie więcej niż $\frac{1}{10}$ $\frac{1}{5}$ powierzchni płyta	
Rysy powstałe przy skrawaniu		niedopuszczalne	dopuszczalne występujące w liczbie do 1 sztuki 2 sztuk na 1 m długości płyta	
sfałdowanie		niedopuszczalne	dopuszczalne zajmujące nie więcej niż $\frac{1}{4}$ powierzchni płyta	dopuszczalne
Prześwity		niedopuszczalne		dopuszczalne zajmujące nie więcej niż $\frac{1}{10}$ powierzchni płyta

3.3.2. Wymagania jakościowe dla oklein typu zwykłego (Zw) podano w tabl. 4.

Tablica 4

Nazwa wady lub cechy drewna, lub wady produkcji		Zakres występowania wad lub cech w klasie jakości		
		I	II	III
Sęki	zdrowe, zrośnięte o barwie zbliżonej do barwy otaczającego drewna	nie bierze się pod uwagę sęków o średnicy do 5 mm 10 mm 20 mm dopuszcza się o średnicy do 10 mm 20 mm 30 mm występujące w liczbie do 1 sztuki 2 sztuk 2 sztuk		
	zdrowe, zrośnięte ciemne	dopuszcza się o średnicy do 5 mm 10 mm 15 mm występujące w liczbie do 1 sztuki 3 sztuk 3 sztuk na 1 m długości płyta		
	częściowo zrośnięte	niedopuszczalne	dopuszczalne o średnicy do 10 mm występujące w liczbie do 1 sztuki 3 sztuk na 1 m długości płyta	
Zawiły i falisty układ włókien		dopuszczalny		

cd. tabl. 4

Nazwa wady lub cechy drewna, lub wady produkcji		Zakres występowania wad lub cech w klasie jakości		
		I	II	III
Biel		w okleinach z drewna kaja, makora, sapelli, sipo, tiamia, owangol, mansonia, dibetu i afrormozja		
	niedopuszczalny	dopuszczalny w postaci pasa przebiegającego wzdłuż jednego boku do $\frac{1}{4}$ szerokości płyta	dopuszczalny	
		w okleinach afara (limbo), jeżeli biel zajmuje mniej niż $\frac{1}{2}$ powierzchni płyta należy wiązki w całości zaliczać do afara (limbo) czarna; jeżeli biel zajmuje więcej niż $\frac{1}{2}$ powierzchni płyta — do afara (limbo) biała		
		w okleinach pozostałych rodzajów drewna podanych w tabl. 2 nie bierze się pod uwagę		
Nienaturalne zabarwienia i plamistość		niedopuszczalne	dopuszczalne	
Wady drewna i produkcji nie wymienione w tabelicy są dopuszczalne.				

cd. tabl. 5

Nazwa wady lub cechy drewna, lub wady produkcji		Zakres występowania wad lub cech w klasie jakości		
		I	II	III
Sęki	częściowo zrosnięte wypadające i otwory po sękach	niedopuszczalne	dopuszczalne o średnicy do 5 mm 10 mm występujące w liczbie do 2 sztuk na 1 m długości płyta	
Zawiły układ włókien		niedopuszczalny	dopuszczalny na części nie objętej pasiastością	
Biel		niedopuszczalny	dopuszczalny w postaci pasa występującego wzdłuż jednego boku płyta o szerokości do 20 mm 50 mm	
Pasiastosc		nie dopuszcza się występowania innego rysunku drewna	powierzchnia o innym rysunku drewna nie powinna przekraczać $\frac{1}{4}$ $\frac{1}{2}$ powierzchni płyta	
Nienaturalne zabarwienie i plamistość		niedopuszczalne	dopuszczalne	
Wady drewna i produkcji nie wymienione w tabelicy są dopuszczalne.				

3.3.3. Wymagania jakościowe dla oklein typu pasiastego (Ps) podano w tabl. 5.

Tablica 5

Nazwa wady lub cechy drewna, lub wady produkcji		Zakres występowania wad lub cech w klasie jakości		
		I	II	III
Sęki	zdrowe, zrosnięte o barwie zbliżonej do barwy otaczającego drewna	niedopuszczalne	dopuszczalne o średnicy do 10 mm 20 mm występujące w liczbie do 2 sztuk 3 sztuk na 1 m długości płyta	
	zdrowe, zrosnięte, ciemne	niedopuszczalne	dopuszczalne o średnicy do 5 mm 10 mm występujące w liczbie do 3 sztuk 5 sztuk na 1 m długości płyta	

3.3.4. Wymagania jakościowe dla oklein typów: półwzorzysty (Pwz), wzorzysty (Wz), kwiecisty (Kw) i piramidalny podano w tabl. 6.

Tablica 6

Nazwa wady lub cechy drewna, albo wady produkcji		Zakres występowania wad lub cech w klasie jakości		
		I	II	III
Sęki	zdrowe, zrosnięte o barwie zbliżonej do otaczającego drewna	dopuszczalne bez ograniczenia rozmiarów i liczby tworzące rysunek lub wkomponowane w rysunek wzoru okleiny; pozostałe:	dopuszczalne o średnicy do 10 mm 20 mm występujące w liczbie do 2 sztuk 3 sztuk na 1 m długości płyta	
		niedopuszczalne		

cd. tabl. 6

Nazwa wady lub cechy drewna albo wady produkcji		Zakres występowania wad lub cech w klasie jakości		
		I	II	III
Sęki	zdrowe, zrośnięte ciemne	dopuszczalne bez ograniczenia rozmiarów i liczby tworzące rysunek lub wkomponowane w rysunek wzoru okleiny; pozostałe:	dopuszczalne o średnicy do 5 mm 10 mm występujące w liczbie do 3 sztuk 5 sztuk na 1 m długości płyta	
	częściowo, zrośnięte, wypadające otwory po sękach	niedopuszczalne	dopuszczalne o średnicy do 5 mm 10 mm występujące w liczbie do 2 sztuk 3 sztuk na 1 m długości płyta	
Zawiły i falisty układ włókien		pożądany tworzący rysunek wzoru okleiny		
Biel wyraźnie kontrastujący z resztą płyta		w okleinach typu Wz i Kw dopuszczalny zajmujący nie więcej niż $\frac{1}{6}$ $\frac{1}{4}$ $\frac{1}{3}$ powierzchni płyta		
		w okleinach typu Pwz dopuszczalny zajmujący nie więcej niż $\frac{1}{4}$ $\frac{1}{4}$ $\frac{1}{2}$ powierzchni płyta		

cd. tabl. 6

Nazwa wady lub cechy drewna albo wady produkcji	Zakres występowania wad lub cech w klasie jakości		
	I	II	I+II
Wzorzystość lub kwiecistość	pożądane obejmujące nie mniej niż dla oklein typu Wz i Kw $\frac{4}{5}$ $\frac{3}{5}$ $\frac{2}{5}$ powierzchni płyta dla oklein typu Pwz $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{3}$		
Nienaturalne zabarwienia i plamistość	pożądane, jeżeli tworzy rysunek oklein nie tworzące rysunku niedopuszczalne dopusz- czalne		
Wady drewna i produkcji nie wymienione w ta- blicy są dopuszczalne			

3.4. Kumulacja wad. Jeżeli na arkuszu wystąpią 3 dopuszczalne wady w maksymalnych rozmiarach, a nie zostały na nie udzielone redukcje wymiarów, okleinę należy klasyfikować o jedną klasę niżej.

3.5. Cechowanie — wg PN-78/D-97001.

4. PAKOWANIE, PRZECHEWYWANIE I TRANSPORT

Pakowanie, przechowywanie i transport — wg PN-78/D-97001.

5. BADANIA

Badania należy przeprowadzić wg PN-78/97001.

KONIEC

INFORMACJE DODATKOWE

1. Instytucja opracowująca normę — Zjednoczenie Przemysłu Tartacznego i Wyrobów Drzewnych.

2. Istotne zmiany w stosunku do BN-70/7112-05

- wprowadzono nowe rodzaje drewna,
- uwzględniono w wymaganiach jakościowych wady drewna nie wymienione w BN-70/7112-05,
- skorelowano postanowienia normy z normą podstawową PN-72/D-97001,
- wprowadzono do normy rozdział Badania,
- układ normy dostosowano do PN-73/N-02003 Wytyczne opracowywania norm. Normy przedmiotowe.

3. Normy i dokumenty związane

PN-79/D-01012 Tarcica. Wady
PN-78/D-97001 Forniry. Okleiny i obłogi. Wspólne wymagania i badania
Systematyczny Wykaz Wyrobów (SWW) Główny Urząd Statystyczny, Warszawa, Wydawnictwo Katalogów i Cenników 1969

4. Autorzy projektu normy — inż. Marian Kolasa — Zakłady Przemysłu Drzewnego w Radomiu, inż. Jan Anusiewicz — Branżowe Laboratorium Oklein w Radomiu.

5. Wydanie 3 — stan aktualny: czerwiec 1982; uaktualniono normy związane.